

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 1

**Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă zece puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I

(60 puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

A borz a legnagyobb elterjedési területtel rendelkező menyétféle. Szinte egész Európában előfordul, kontinensünkön kívül azonban Észak- és Közép-Ázsiában, egészen a Távól-Keletig ugyancsak megtalálható. Hegyvidéken akár 1600–1700 méterig felhúzódhat, de már közepes magasságokban is ritkának számít. A legkedvezőbb feltételeket a dombvidékek és középhegységek kínálják, 700 méteres tengerszint fölötti magasságig. Itt a rétekekkel és legelőkkel határos erdőszéleket részesíti előnyben, a nedves talajt kerüli. [...]

Általában maga készítette földalatti borzvárban él, de elfoglalhat rókakotorékot is. Több kamrából álló járatrendszer alakít ki, melynek több kijárata is van a felszín felé. Minden vár több bejáratból áll. Ezek egymás fölött is átfuthatnak vagy egymással összeköttetésben állhatnak. A borzvárakat kisebb családi közösségekben, úgynevezett klánokban használják. A járatok sok méterrel át vezetnek a földben. A lakókatlan akár 5 m mélyen vagy még lejjebb is lehet. A föld alatti lakóhelyiséget a borz levelekkel és fűvel béleli ki, amelyeket tavasszal kicserél. A borzvár könnyen felismerhető, mivel járatai jellegzetesen barázdáltak. Ennek az a magyarázata, hogy a befelé igyekvő állat hosszú karmaival végigszántja a földet – a rókáknál ilyesmit nem találunk. A kijárat alakja általában vízszintes irányban ovális, szemben a rókáéval, mely függőlegesen ovális. A kijárat előtt földkupac található. [...]

A borz a szó legszorosabb értelmében mindenevő. Amit talál, vagy ami a legkönnyebben elérhető számára, azt addig eszi, amíg a készlet tart. A tápláléklistán növényi részek (gyümölcsök, bogyók, magvak, tölgy- és bükkmakk, kukorica, zab és egyéb gabonafélék) ugyanúgy szerepelnek, mint a rovarok, pajorok, csigák, földön fészkelő madarak tojásai és fiókái, de kisemlősök, sőt nyúlfiak is olvashatók a „borz-étlapon”. Érdekeség, hogy egyes kísérletbe vont területrészekben a megvizsgált borzgyomrok 3/4 részében találtak gilisztát, sőt 65%-ban kizárólag csak ez volt fellelhető.

(<http://hazaivadasz.hu/2014/02/09/fold-alatt-fold-folott>)

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Írj ki a „borz-étlapról” legalább 5 ételt, amellyel bizonyítható, hogy a borz mindenevő!

5 pont

2. Hol fordul elő a borz? Írd a vonalra a helyes válaszok betűjeleit!

- a. Szinte egész Európában.
- b. Hegyvidéken 1600–1700 méter fölött.
- c. Észak- és Közép-Ázsiában, egészen a Távól-Keletig.
- d. Réteken és legelőkön, nedves talajon.

Helyes válaszok betűjelei: _____

4 pont

3. Miért barázdáltak a borzvárok? Fogalmazd meg válaszod a szövegből vett információk alapján!

5 pont

4. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A legkedvezőbb feltételeket a síkságok és hegységek kínálják.		
b. A borz a szó legszorosabb értelmében mindenevő.		
c. A lakókatlan akár 5 m mélyen vagy még lejjebb is lehet.		
d. Amit talál, vagy ami a legkönnyebben elérhető számára, azt addig eszi, amíg meg nem unja.		

4 pont

5. Társítsd a következő szavakat/szószerkezeteket a jelentésükkel! Írd a helyes válasz betűjelét a táblázat üres rovatába!

1. borz	a. egymással összefüggő földalatti vájatok, több kamrával és több kijáráttal
2. klán	b. a legnagyobb elterjedési területtel rendelkező menyétféle
3. lakókatlan	c. 700 méteres tengerszint fölötti magasságig tartó domborzati forma
4. középhegység	d. akár 5 méteres mélységben is található föld alatti lakóhelyiség
5. járatrendszer	e. kisebb családi közösség

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

5 pont

6. Ha egy kirándulás alkalmával kotorékra találsz, hogyan állapítod meg, hogy azt róka vagy borz lakja? Fogalmazd meg válaszodat 3–4 mondatban a szövegből vett információk alapján!

7 pont

B.

1. Az „A borz a szó legszorosabb értelmében mindenevő.” kijelentés...

- a. ... tényközlő (ellenőrizhető igazságtartalmú) mondat.
- b. ... véleményt kifejtő (személyes meglátást, érzelmet, élményt közvetítő) mondat.

Helyes válasz betűjele: _____

4 pont

2. Az alábbi mondatokban aláhúzott névmások az előzmények alapján értelmezhetők. Írd ki a szövegből azt a kifejezést/szót, amelyből kiderül a jelentésük!

Ezek egymás fölött is átfuthatnak vagy egymással összeköttetésben állhatnak.

Ennek az a magyarázata, hogy a befelé igyekvő állat hosszú karmaival végigszántja a földet – a rókáknál ilyesmit nem találunk.

Ezek az ismérvek azonban önmagukban nem elegendőek a kotorék lakójának megállapítására.

6 pont

3. A megadott lehetőségek közül melyikkel lehetne felcserélni a következő mondatot úgy, hogy a szövegbeli jelentése ne változzon?

A borz elfoglalhat rókakotoréket is.

- a. A borz képes rá, hogy akár egy rókakotoréket is elfoglaljon.
- b. A borz azt is megengedheti magának, hogy elfoglaljon egy rókakotoréket.
- c. Elképzelhető az is, hogy a borz elfoglal egy rókakotoréket.
- d. A borz engedélyt kapott arra, hogy elfoglaljon egy rókakotoréket is.

Helyes válasz betűjele: _____

4 pont

4. Figyelembe véve a szórendet és a mondathangsúlyt, az alábbi lehetőségek közül melyik lenne alkalmas folytatása a következő mondatnak: *A föld alatti lakóhelyiséget a borz levelekkel és fűvel béleli ki, ...?*

- a. ... nem a föld felettit.
- b. ... nem a kijáratok környékét.
- c. ... nem a róka.
- d. ... nem faágakkal.

Helyes válasz betűjele: _____

5 pont

5. Alkoss egy-egy mondatot az alábbi igék egy, a szövegbelítől eltérő jelentésével! Az igék toldalékolhatóak.

kínál:

kerül:

áll:

tart:

szerepel:

5 pont

6. Írj 6 utasítást, amelyeket a borzvár eredeti lakója fogalmaz meg a frissen beköltözött róka számára együttélésük szabályozása érdekében!

6 pont

SUBIECTUL II

(30 puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Vannak, akik különösen ellenszenves, lusta, mogorva, harapós kedvű öreguraknak tartják a borzokat (mindig öreguraknak, mintha egy borznak nem kellene megszületnie, átesnie a pajkos gyermek- és lobbanékony ifjúkoron ahhoz, hogy később öregúr lehessen!). Mások ellenkezőleg, úgy vélik, a borz vidám pajtás, talpraesett mókamester, pompás vadászczimbora. Egy barátom erősen bizonygatta, hogy a borznak rémes szaga van, egyszerűen szólva kibírhatatlanul büdös. Ő csak tudja, mondta, nem egy borzzal hozta össze a balszerencse, mivel erdész. Egy másik barátom viszont esküdözött, hogy a borz a világ legtisztább állata, lakásában nyolc-tíz szellőzőcsatornát épít, állandóan takarít, és mindennap Vimmel súrolja föl a küszöböt. Ő csak tudja, mondta, nála

vásárolnak, mivel háztartási- és illatszerbolt-vezető. Mint látható, a borzokat illetően sűrű a homály. Én is a legnagyobb bizonytalanságban éltem, míg egy napon meg nem ismerkedtem Szűcssebestyénnel. Addig ugyanis sosem láttam borzot.

Úgy kezdődött, hogy a Fehérlófia utcába költöztem. Amikor behurcolkodtam a földszint 5.-be, szusszantam egyet, és kiálltam az ajtóba, hogy ismerkedjek kissé új lakóhelyemmel. [...] Ahogy ott támasztom az ajtófélfát, valami kaparászást hallok a szomszédos földszint 4. felől. Úgy látszik, most megismerem a szomszédomat. [...]

Nyílt az ajtó, nyílt, nyílt, nyílt, még mindig nyílt, és egy borz lépett ki rajta. Persze az a kérdés, honnan tudtam, hogy borz, ha eddig még sosem láttam. Hát éppen onnan, hogy semmire sem hasonlított, amit eddig láttam. [...]

Szóval az én borzom, pontosabban a szomszédom borza kurta lábú sámlit állított a napra, leült, és süttetni kezdte kissé kopottas, szürke-fehér sávós bundáját. [...]

Egyszerre csak észrevett.

– Nocsak – dörmögte krákogósan, ahogyan a barátkozó kedvű öregurak szokták –, maga az új lakó?

Már az sem akármilyen, hogy egy borzzal hozott össze a sors a Fehérlófia utcában. De hogy szóba is áll velem!

– Bo-bo-bocsánat – hebegtem –, ön a szomszédom borza?

– Micsoda kérdés! Bóóóraszto! Én nem a szomszédjái vagyok, én vagyok a szomszédja! A magam borza vagyok. Nevem Szűcssebestyén. [...]

Azután csak üldögéltünk az udvaron egymás mellett, és hallgattunk. Végre összeszedtem a bátorságomat.

– Ne vegye rossz néven, kedves szomszéd, de annyi mindent hallani a borzokról.

Szűcssebestyén felnézett rám, mivel a sámlin ülve ugye jóval alacsonyabb volt nálam, de kissé lenézően nézett fel.

– Figyeljen csak – mondta, fölállt, beszuszogott a lakásába, és hamarosan egy pohár vízzel jött vissza. Letelepedett ismét a sámlijára, és lassanként iszogatni kezdte a vizet.

Nem értettem pontosan, mit akarhat. Délután volt már, a lakótársak hazafelé szállingóztak a munkából. Egyszerre egy piros labda gurult az udvarra, s nyomában egy pöttyös szoknyás kislány. A labda éppen Szűcssebestyén sámlija előtt állt meg.

– Jaj, de drága! – kiáltotta a kislány, és bocsánatkérően felkapta a labdát. – Milyen édesen iszik! A Szűcssebestyén bácsi a legaranyosabb borz az egész Fehérlófia utcában! – mondta, és elszaladt.

Szűcssebestyén kihúzta magát, és ivott egy korty vizet.

Az emeletről hangos fapapucscsattogással ekkor ért le egy kerek kövér asszonyság. Már útközben harsányan pörölt:

– A harmadikon megint nincs víz! Mi van itt?! Ülök a kádban, de csak bűg, szörcsög a csap!

– Felénk pillantott, lélegzetet sem vett, úgy folytatta: – Nem is csodálom, hogy lenne víz fönt, ha idelent megisszák. Méghozzá ilyen nagy poharakkal! Szépen vagyunk, már a vizet is elisszák előlünk a borzok!

Szűcssebestyén bundája megremegett, összehúzta magát, azután nagyot kortyolt a pohárból.

(Békés Pál: *Borz a sámlin*. Részlet.)

Vărszolja a következő kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mit tud a szöveg beszélője a borzokról, míg meg nem ismeri Szűcssebestyént? Fogalmazd meg válaszd 2–3 mondatban!

5 pont

2. Miért húzza össze magát, s kortyol nagyokat a poharából Szűcssebestyén? Fogalmazd meg válaszd 1–2 mondatban!

5 pont

2. Értelmezd a következő részletet!

„Már az sem akármí, hogy egy borzzal hozott össze a sors a Fehérlófia utcában. De hogy szóba is áll velem!”

5 pont

3. Folytasd a történetet 10–15 mondatos elbeszélő szövegben!

15 pont